

I-RI-NA PI-VÔ-VA-RÔ-VA

LIU·XI·A LỚN  
VÀ  
*LIU·XI·A BÉ*



CHIM ĐỒNG



I-RI-NA PI-VÔ-VA-RÔ-VA

**LIU-XI-A LỚN**  
và  
**LIU-XI-A BÉ**

NGUYỄN THỊ THÌN  
dịch

*Bìa và minh họa của TRẦN LƯƠNG*

NHÀ XUẤT BẢN KIM ĐỒNG

HÀ NỘI — 1978



Biên tập : THU HẰNG  
Trình bày : THY NGỌC  
Sửa bản in : Y NGUYỄN

---

In 40.000 cuốn tại Nhà máy in Trần-Phủ, Thành phố Hồ Chí Minh  
Khổ : 14,5 × 20,5 — Số xuất bản : 38/KĐB — Số in : 150  
In xong ngày 15-9-1978 — Gửi lưu chiếu tháng 9-1978





LIU-XI-A LỚN  
VÀ  
LIU-XI-A BÉ<sup>(1)</sup>

Sân nhà chúng tôi rất rộng. Trong sân, có rất nhiều trẻ con nô đùa, cả con trai và con gái. Nhưng tôi quý nhất Liu-xi-a. Nó là bạn tôi. Chúng tôi ở cạnh nhà nhau, còn ở trường thì cùng ngồi chung một bàn.

Bạn Liu-xi-a của tôi có mái tóc vàng óng, mượt mà. Còn đôi mắt, thì... chao ôi ! Chắc các bạn chẳng tin được đâu, đôi mắt của Liu-xi-a thực là kỳ lạ : một mắt màu xanh như cỏ, còn mắt kia lại màu vàng có ánh nâu nâu !

Mắt tôi thì màu xám — chỉ là màu xám bình thường ! Còn tóc tôi mới thật là ngắn : nó quăn tít và ngắn ngắn. Trên mũi tôi đầy những vết tàn hương to tướng. Tóm lại về tất cả mọi mặt Liu-xi-a đẹp hơn tôi rất nhiều. Chỉ có một điều là tôi cao hơn Liu-xi-a.

Điều này làm tôi hết sức kiêu căng. Tôi rất khoái chí khi thấy bọn trẻ trong sân nhà chúng tôi gọi hai đứa là « Liu-xi-a lớn » và « Liu-xi-a bé ».

(1) Tên truyện là của nhà xuất bản (N.X.B.).



Thế rồi bỗng nhiên Liu-xi-a bé lớn bỗng lên.  
Bây giờ thì chẳng rõ ràng ai là Liu-xi-a lớn và ai là  
Liu-xi-a bé nữa !

Sau đó, Liu-xi-a bé lại lớn vượt lên hơn tôi nữa  
cái đầu.



*Thế rồi bỗng nhiên Liu-xi-a bé lớn bỗng lên...*



Điều này thật không thể chịu đựng nổi. Tôi giận nó và thề là hai đứa thôi không cùng nhau đi dạo chơi trong sân nữa. Ngồi học ở trường, tôi không thèm quay về phía nó, còn nó cũng chẳng nhìn tôi. Tất cả mọi người đều rất ngạc nhiên. Ai cũng hỏi chúng tôi : tại sao hai đứa lại giận nhau ?

Bây giờ, đi học về, tôi không ra sân chơi nữa, vì ở ngoài sân, tôi chẳng có việc gì làm.

Tôi quanh quẩn trong nhà, chẳng biết làm gì. Để cho đỡ buồn, tôi đứng nấp sau rèm cửa nhìn trộm xuống sân xem Liu-xi-a đang chơi bóng với Pa-vơ-lích, Pét-ca và anh em nhà Ca-ra-ma-nốp.

Bây giờ, bữa ăn nào tôi cũng xin thêm thức ăn và cô ăn cho hết. Mỗi ngày tôi đứng sát vào tường, lấy bút chì đỏ đánh dấu chiều cao của mình lên tường. Và thật là lạ lùng, không những tôi chẳng cao thêm được chút nào, mà ngược lại, lại thấp đi đến hai mi-li-mét !

Thề rồi mùa hè đến. Tôi đi nghỉ ở trại hè thiều nhi.

Ở trại hè, lúc nào tôi cũng nghĩ đến Liu-xi-a và thầy nhớ nó ghê quá.

Thề là tôi viết cho nó một bức thư:

« Liu-xi-a thân mến !

Dạo này bạn sống thế nào ? Tớ ở đây dễ chịu lắm. Ở trại hè này rất vui, Liu-xi-a ạ. Cảnh trại hè của chúng tớ có con sông nhỏ Vô-ri-a, nước xanh ngăn ngắt. Còn trên bờ sông có nhiều ốc lắm. Tớ nhặt cho bạn một con ốc rất đẹp. Nó tròn xoe và có sọc màu.



Chắc là bạn sẽ thích lắm. Liu-xi-a ơi, nếu bạn muốn thì chúng mình lại chơi với nhau như cũ nhé. Thôi bây giờ mặc cho người ta gọi bạn là « Liu-xi-a lớn » còn tớ là « Liu-xi-a bé » cũng được. Tớ đồng ý tất. Liu-xi-a nhớ viết thư trả lời cho tớ nhé !

Chào bạn

Liu-xi-a Xi-nhi-xư-na ».

Suốt một tuần lễ tôi chờ thư trả lời. Tôi nghĩ biết đâu Liu-xi-a không viết thư cho tôi ! Nhớ nó không muốn chơi với tôi nữa thì sao ?... Đền khi nhận được thư của Liu-xi-a, tôi sung sướng quá đền nổi tay run lên.

Đây là bức thư Liu-xi-a viết cho tôi :

« Bạn Liu-xi-a thân mến !

Cám ơn Liu-xi-a, mình vẫn bình thường. Hôm qua mẹ mình mới mua cho mình một đôi giày có đường viền trắng rất đẹp. Mình còn có một quả bóng mới rất to nữa. Mau mau về đi Liu-xi-a ạ. Pa-vơ-lích và Pét-ca ngồi lắm, chơi với chúng nó chán lắm. Nhớ đừng đánh mất con ốc của mình đấy nhé.

Chào bạn

Liu-xi-a Cô-xi-xư-na ».

Suốt ngày hôm đó, tôi giữ khư khư chiếc phong bì màu xanh của Liu-xi-a. Tôi kể cho các bạn nghe rằng ở Mát-xcơ-va tôi có một người bạn gái tuyệt vời.



Khi tôi ở trại hè trở về, Liu-xi-a cùng đi với cha mẹ tôi đến đón tôi ở nhà ga. Chúng tôi chạy đến ôm chầm lấy nhau. Và khi đó, hóa ra tôi đã cao vượt hơn Liu-xi-a đến một cái đầu.



Chúng tôi chạy đến ôm chầm lấy nhau.





## BÀI TẬP LÀM VĂN

Một lần, cô giáo ra đề tập làm văn ở lớp : « Em thường giúp đỡ mẹ như thế nào ? ».

Tôi cầm bút và bắt đầu viết :

« Em luôn luôn giúp đỡ mẹ. Em quét nhà và rửa bát đĩa. Đôi khi em giặt khăn mùi soa ».

Tôi không biết viết gì nữa. Tôi nhìn sang Liu-xi-a thấy nó viết lia lịa vào vở.

Thế là tôi bỗng nhớ ra có lần tôi giặt bát tất của mình, bèn viết :

« Em còn giặt cả bát tất ».

Bây giờ thì tôi hoàn toàn không còn biết viết gì hơn. Nhưng không thể nào nộp một bài tập làm văn ngắn ngủn như thế này được.

Tôi lại viết tiếp :

« Em còn giặt cả áo lót, áo sơ-mi, và quần lót ».

Tôi nhìn xung quanh. Mọi người vẫn viết lia lịa. Lạ thật, chúng nó viết gì mà nhiều thế ? Có lẽ suốt từ sáng đến tối chúng nó toàn làm việc giúp cha mẹ.

Giờ làm bài văn còn nhiều. Tôi đành phải viết thêm :

« Em còn giặt cả áo dài của em và của mẹ, giặt khăn ăn và khăn trải giường ».



Giờ làm bài văn còn nhiều, tôi lại viết :

« Em thích giặt khăn trải bàn và cả rèm cửa nữa ».

Vừa đúng lúc đó chuông reo hết giờ.

... Cô giáo cho tôi điểm năm (1). Cô đọc bài tập làm văn của tôi cho cả lớp nghe. Cô nói rằng cô thích bài tập làm văn của tôi hơn cả. Cô sẽ đọc bài đó trong cuộc họp phụ huynh học sinh sắp tới.

Tôi cò nài mẹ tôi đừng đến dự cuộc họp phụ huynh ấy. Tôi nói rằng tôi bị viêm họng. Nhưng mẹ tôi bảo cha tôi ở nhà cho tôi uống sữa nóng với mật ong để chữa viêm họng, rồi đi họp.

Hôm sau, trong bữa ăn sáng, xảy ra câu chuyện như sau :

Mẹ : Anh Xê-môn này, con gái chúng ta làm văn giỏi lắm nhé.

Cha : Anh chẳng lầy gì làm ngạc nhiên. Về sáng tác thì con nó giỏi lắm.

Mẹ : Không, em không nói đùa đâu, nói thực đây. Cô giáo Vê-ra khen con mình ghê lắm. Cô rất vui, thầy con gái mình thích giặt rèm cửa và khăn trải bàn.

Cha : Cái gì ?

Mẹ : Thật đây. Anh thầy nó có giỏi không ? — Rồi quay về phía tôi, mẹ nói : — Tại sao trước đây con chẳng cho mẹ biết điều đó ?

Tôi nói :

— Tại con ngượng. Con sợ mẹ không cho làm.

---

(1) Điểm năm là điểm cao nhất.



Mẹ tôi bảo :

— Ô, con việc gì mà ngưng. Hôm nay con giặt rèm cửa nhà ta đi. May quá, chút nữa thì mẹ mang cho thợ giặt mất.

Tôi tròn xoe mắt. Chiếc rèm cửa không lồ kia, nếu tôi quần tròn nó vào người thì phải được đến mười vòng. Nhưng bây giờ từ chối thì muộn mất rồi.

\* \* \*

Tôi xát xà phòng vào từng chỗ ở rèm cửa. Được chỗ nọ thì chỗ kia đã tan mất xà phòng. Thật đền khổ vì chiếc rèm cửa này ! Tiếp đó tôi giữ từng phần chiếc rèm cửa vào chậu nước. Vắt kiệt được chỗ nọ, thì nước ở chỗ kia lại chảy vào ướt đầm.

Thế rồi tôi trèo lên ghế đầu để phơi rèm cửa lên dây phơi. Và điều này tệ hại hơn tất cả. Tôi vắt được góc này lên dây thì góc kia chầm xuống sàn nhà. Cuối cùng thì tất cả cái rèm cửa rơi tuột xuống sàn, còn tôi thì ngã lăn từ trên ghế xuống.

Người tôi ướt sũng đến có thể vắt ra nước.

Thế là phải giặt lại chiếc rèm cửa, còn sàn nhà thì bóng loáng những nước trông như mới. Suốt cả ngày chiếc rèm cửa chảy nước ròng ròng.

Tôi lấy tất cả nôi niêu xoong chảo của nhà ra đặt bên dưới chiếc rèm. Sau đó lấy cả ấm đun nước, ba cái chai và tất cả ấm chén để hứng nước. Nhưng nước vẫn chảy đầy ra bếp.





*Thề rồi tôi trèo lên ghè dầu để phơi rèm cửa.*

Và thật là lạ lùng, mẹ tôi lại tỏ ra rất hài lòng !  
— Ồ, con gái tôi giặt rèm cửa khéo quá ! — mẹ  
tôi vừa nói vừa lấy ủng đi vào bếp. — Mẹ thật không  
ngờ con mẹ lại giỏi đến thế. Ngày mai con giặt nốt  
cái khăn trải bàn nhé !





# CÂU CHUYỆN CÔ-LI-A LƯ-CỘP ĐÃ TRỞ THÀNH PHÂN ĐỘI TRƯỞNG

Chúng tôi cần bầu phân đội trưởng. Nhưng biết bầu ai bây giờ ? Nhất định là phải lựa chọn người xuất sắc nhất. Trong số chúng tôi, ai là người xuất sắc nhất ? Tất nhiên là Cô-li-a Lư-cốp.

Ở lớp tôi, Cô-li-a là học sinh giỏi. Cô-li-a rất tốt bụng. Cậu ấy có thể chia sẻ cho bạn miếng bánh cuối cùng. Cô-li-a tập thể thao cừ nhất trong số chúng tôi. Tính cậu ta kiên quyết và dũng cảm. Cậu ta lại là người rất chín chắn.

— Ai đồng ý bầu Cô-li-a Lư-cốp làm phân đội trưởng.

Tất cả mọi người đều giơ tay.

Tôi nói :

— Cô-li-a đứng lên đi ! Chúng tôi chúc mừng cậu đây. Bây giờ cậu là phân đội trưởng của chúng tôi.



Cô-li-a đứng lên, cậu ta nói :

— Tôi không thể làm phân đội trưởng được đâu.

— Sao lại thế ? Tại sao cậu không thể làm được ?

— tất cả ngạc nhiên.

Cô-li-a yên lặng, mặt cúi gằm xuống bàn. Không khí yên lặng bao trùm cả lớp. Toàn phân đội chúng tôi chăm chú nhìn Cô-li-a.

Liu-xi-a nói :

— Cô-li-a, cậu đừng ngại. Cậu cứ nói thật đi. Hay là cậu ồm nên không làm được...

— Không, mình không ồm. — Cô-li-a nói. — Hôm qua, mình đã nói hỗn bà mình... Bà mình không cho phép mình đi trượt băng, mình đã cáu... Nói chung mình là một con người xấu. Mình xấu khủng khiếp. Mình đã nói với bà mình rằng : sao bà đang ở Xa-ra-tốp lại đèn đây làm gì. Bà về đó mà ở.

Xim-ma hỏi :

— Thề bà cậu bảo sao ?

— Bà mình bảo ngày mai bà sẽ đi ngay về Xa-ra-tốp. Còn mình thì biết rõ : nếu bà đã nói thề thì thề nào cũng sẽ làm điều đã nói.

Tôi kêu lên :

— Trời ơi, thề thì cậu còn đợi gì nữa ? Chạy ngay về nhà xin lỗi bà đi. Bây giờ vẫn còn chưa muộn.

Cô-li-a buồn bã lắc đầu :

— Không, bà sẽ không tha lỗi cho mình đâu. Chính bà đã nói như thề mà.

Chúng tôi biết làm gì bây giờ ? Tất cả chúng tôi không hợp nữa và cùng nhau đi đèn nhà Cô-li-a Lư-cốp để xin bà tha lỗi cho cậu ấy.





*Tôi không thể làm phân đội trưởng được đâu.*

Chúng tôi bước lên cầu thang và bấm chuông.  
Trong nhà hoàn toàn yên lặng.

— Bà đi mất rồi. — Cô-li-a nói. — Thôi mình  
cũng sẽ đi đây.



Cậu ta sục sục, rút chìa khóa trong túi ra, mở cửa rồi đi vào căn phòng trống rỗng.

Tình hình trở nên nghiêm trọng. Chúng tôi cũng biết tính Cô-li-a. Cậu ấy cũng giống tính bà cậu ấy, một khi đã nói là làm.

Chúng tôi chạy bỏ xuống sân. Chúng tôi quyết định dù thề nào chẳng nữa cũng phải đuổi kịp bà của Cô-li-a. Chúng tôi phân công Xim-ma đứng canh trước cửa nhà Cô-li-a.

Có hai bà cụ ngồi chơi trong sân.

Chúng tôi đèn gần, lễ phép hỏi :

— Thưa hai bà, hai bà có biết bà của Cô-li-a Lur-cốp không ạ ?

Hai bà cụ nói :

— Chúng ta có biết, có chuyện gì vậy ?

— Hai bà có biết bà của Cô-li-a đi ra ga nào không ạ ?

— Sao lại ra ga ? Đây, các cô các cậu, bà cụ đang đi về kia kìa.

Chúng tôi quay lại. Bà của Cô-li-a đang đi vào trong sân, tay cầm cái bánh mì.

Chúng tôi chạy lại phía bà, vây quanh bà và đồng thanh kêu lên :

— Bà ơi, xin bà hãy tha lỗi cho Cô-li-a.

— Có chuyện gì xảy ra thề ? — bà của Cô-li-a sợ hãi kêu lên — Có chuyện gì thề ? Các cháu muốn gì ? Cô-li-a nào ?

— Dạ thưa bà, bà hãy tha lỗi cho Cô-li-a cháu của bà ấy. — chúng tôi nói. — Bạn ấy đã làm bà giận, xin bà hãy tha lỗi cho bạn ấy.



Bà của Cô-li-a bỗng nhiên nổi giận :

— À ra thế ! Thế là ta biết các cháu muốn gì rồi. Có phải nó bảo các cháu đến đây phải không ? Ta hiểu cả rồi.



*Chúng tôi chạy lại phía bà...*



— Bà ơi, không phải Cô-li-a bảo chúng cháu đâu. Bà không biết bạn ấy khổ sở đến thế nào đâu. Thậm chí bạn ấy còn muốn bỏ nhà đi nữa cơ.

— Sao lại bỏ nhà đi ? Nó đi đâu ? — Bà cụ sợ hãi kêu lên. — Nó còn nghĩ ra những gì nữa thế này ? — Rồi bà ngáng đầu, gọi vọng lên cửa sổ, giọng nhẹ : « Cô-li-a ! Cô-li-a ! ».

Trên khung cửa sổ không thấy Cô-li-a xuất hiện. Bà thở dài đưa tay lên ôm ngực :

— Trời ơi, thế là nó đi mất rồi !

Chẳng lẽ Xim-ma không canh chừng cậu ấy hay sao ? Bây giờ biết làm thế nào ?

Tôi vẫy tay và tất cả chúng tôi đồng thanh kêu lên :

— Cô-li-a ! Cô-li-a !

Cô-li-a ló đầu ra cửa sổ, tay xách chiếc túi có dây đeo.

Vừa trông thấy chúng tôi Cô-li-a đánh rơi cái túi xuống sàn. Cậu ấy chẳng buồn nhặt cái túi lên nữa. Cậu ấy áp mặt vào cửa kính nhìn chúng tôi. Trông mặt cậu ta mới tội nghiệp làm sao !

Tóc cậu ấy bù xù, mắt đỏ và sưng húp. Mũi cũng đỏ, to như quả cà chua.

Và kìa, cậu ta cười, miệng rộng ngoác. Về mặt cậu ta trông thật là ngớ ngẩn !

Bà cậu ta cũng cười. Bà thôi không lấy tay ôm ngực nữa mà cứ cười mãi. Rồi bà lấy khăn tay lau nước mắt.

Bên kia khung cửa sổ Cô-li-a cũng cười.

Chúng tôi cũng cười.

Và cả hai bà cụ ngồi trong sân cũng cười.





*Cô-li-a lộ đầu ra cửa sổ.*

Một người đàn ông đi ngang qua nhìn chúng tôi rồi ngẩng nhìn Cô-li-a và cũng cười nồ.

Chúng tôi đứng như thê và cười rất lâu, phải đèn hàng tiếng đồng hồ.

Ngày hôm sau, Cô-li-a Lư-cốp trở thành phân đội trưởng của chúng tôi.



**XÊ-LI-VÊ-XTÔP  
KHÔNG PHẢI LÀ CẬU  
BÉ THƯƠNG ĐAU  
MÀ LÀ VÀNG ĐẤY**



Cả lớp chẳng ai thích Xê-li-vê-xtôp. Tính cậu ta rất khó chịu. Tai cậu ta đỏ và vênh ra hai bên. Cậu ta gầy nhom, còn tính tình thì độc ác, độc ác vô cùng.



Có lần xuất nũa thì cậu ta đánh tôi.

Hôm đó tôi kiểm tra vệ sinh trong lớp. Tôi đèn bên cậu ta và bảo :

— Xê-li-vê-xtốp, tai cậu rất bẩn. Mình cho cậu hai điểm vệ sinh đây.

Tôi đã nói điều đó làm gì nhỉ ? Giá mà các bạn nhìn thấy mặt cậu ta lúc đó !

Cậu ta giận tái người đi. Hai tay nắm chặt, hai hàm răng nghiến kèn kẹt. Rồi cậu ta lấy hết sức giẫm vào chân tôi.

Hai ngày sau, chân tôi vẫn còn đau. Tôi đi khắp khiễng như người thọt.

Trước đây vốn đã chẳng ai kết bạn với cậu ta, sau chuyện này hầu như cả lớp không còn ai nói chuyện với cậu ta nữa. Các bạn có biết khi đó cậu ta làm thế nào không ? Lúc bọn con trai chơi bóng trong sân, cậu ta bắt lấy quả bóng rồi lấy dao nhíp chọc thủng.

Đây, Xê-li-vê-xtốp là như thế đây !

Đền nôi chẳng một ai muốn ngồi cùng bàn với hắn. Lúc đầu Bu-ra-cốp ngồi cùng, sau rồi cậu ta cũng chuyển đi chỗ khác.

Còn Xim-ma chẳng muốn xếp hàng đôi với cậu ta khi chúng tôi đi nhà hát. Thế là cậu ta đẩy nó ngã lăn xuống vệ cỏ.

Nói chung, bây giờ thì các bạn đã hiểu rõ cậu ta là người thế nào. Và tất nhiên các bạn sẽ chẳng ngạc nhiên khi thấy cậu ta ốm mà cả lớp chẳng ai thèm nhớ đến.





... Cậu ta bắt lấy quả bóng rồi lấy dao nhíp chọc thủng.

Một tuần sau, cô giáo Vê-ra hỏi :

— Này các em, đã em nào đến thăm Xê-li-vê-xtốp chưa ?

Tất cả mọi người lặng im.



— Lẽ nào suốt một tuần lễ không ai đèn thăm một bạn bị ốm ? Các em làm cho cô rất ngạc nhiên đây. Cô đề nghị ngay hôm nay, các em phải đèn thăm bạn ấy...

Sau giờ học, chúng tôi rút thăm xem ai đi, và tất nhiên là tôi phải đi.

\* \* \*

Một người đàn bà tay cầm cái bàn là ra mở cửa cho tôi.

— Cháu hỏi nhà ai ?

— Thưa bác, cháu đèn nhà Xê-li-vê-xtốp.

— À thế thì tốt quá. — bà ta tỏ ra rất vui mừng.

— Nó cứ suốt ngày thui thui một mình.

Xê-li-vê-xtốp nằm trên đi-văng, đắp lên người một chiếc chăn len. Trên lưng tựa của đi-văng treo một chiếc khăn lớn có thêm những bông hoa hồng. Khi tôi vào, nó nằm nghiêng quay mặt vào tường, mắt nhắm nghiền.

Bà ta nói :

— I-u-rô-trơ-ca (1) ! Có bạn đèn chơi đây này.

Xê-li-vê-xtốp im lặng.

Lúc đó người đàn bà rón rén bước đèn cạnh Xê-li-vê-xtốp, nhìn vào mặt nó rồi khẽ nói :

— Nó đang ngủ cháu ạ. Nó vẫn còn yếu lắm.

Rồi chẳng vì lẽ gì, bà cúi xuống hôn nó, hôn cái thẳng Xê-li-vê-xtốp của mình.

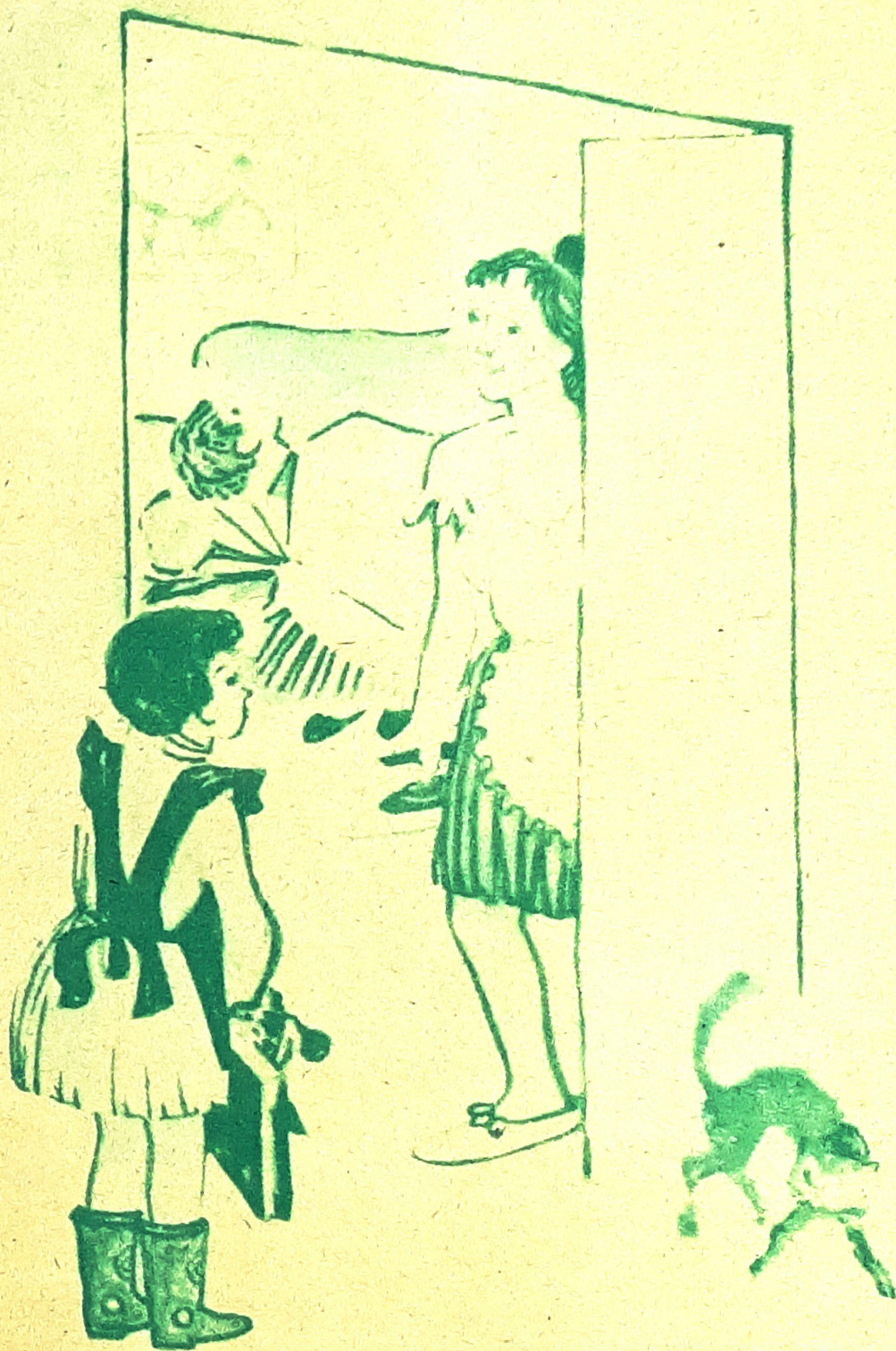
---

(1) I-u-rô-trơ-ca hay I-u-ra đều là tên gọi của Xê-li-vê-xtốp.



Sau đó bà vợ lấy đồng quần áo, cảm bàn là rồi là. Bà bảo tôi :

— Cháu chờ một chút nữa. Nó sắp tỉnh dậy đây. Chắc là nó vui mừng lắm đây. Chả là cả ngày cứ thui



*Thưa bác cháu đến nhà Xê-li-vê-xtốp.*



thủi một mình. Bác cứ nghĩ không hiểu tại sao mà chẳng có một ai ở trường đèn thăm nó cả.

Xê-li-vê-xtốp ngo nguậy dưới cái chăn.

« À được, — tôi nghĩ thăm. — Bây giờ tớ sẽ nói hết cho mà xem ! Nói hết ! ».

Tim tôi đập mạnh vì xúc động. Tôi đứng lên và nói :

— Bác có biết vì sao không có ai đèn thăm bạn ấy không ?

Xê-li-vê-xtốp lặng người đi.

Mẹ Xê-li-vê-xtốp ngừng tay là.

— Sao thế hở cháu ?

Bà ta nhìn thẳng vào mặt tôi. Mắt bà ta đỏ và sưng húp. Trên mặt bà đầy những nếp nhăn. Có lẽ bà không còn trẻ nữa... Và bà ta nhìn tôi... Tôi bỗng nhiên thấy thương bà quá. Tôi buột miệng nói những gì mà chính tôi cũng không hiểu :

— Ô bác đừng lo bác ạ, bác đừng nghĩ rằng không ai yêu mến I-u-ra nhà bác. Ngược lại, mọi người đều yêu quý bạn ấy, mọi người đều nể bạn ấy.

Mồ hôi tôi toát ra. Mặt tôi nóng rực. Nhưng tôi không thể nào dừng lại được.

— Chỉ tại vì chúng cháu nhiều bài quá, không còn có chút thì giờ rảnh nào cả. Còn I-u-ra của bác thì không sao cả đâu. Bạn ấy tốt lắm. Tất cả mọi người đều muôn chơi với bạn ấy. Bạn ấy rất tốt, tốt lắm bác ạ.

Bà mẹ Xê-li-vê-xtốp cười rất cởi mở, rồi lại cầm bàn là và là quần áo.



— Đúng đây cháu ạ, I-u-ra của bác không phải là cậu bé thường đâu, mà là vàng đây.

Bà rất hài lòng. Bà vừa là vừa mỉm cười :

— Không có I-u-ra thì bác như mất một cánh tay. Nó không để cho bác phải lau nhà, tự tay nó lau đây. Nó đi chợ hộ bác. Rồi đi đón các em ở nhà trẻ. Nó tốt thật đây, tốt lắm.

Rồi bà quay lại âu yếm nhìn Xê-li-vê-xtốp của mình. Hai tai của anh chàng như đang giồng lên.

Sau đó, bà vội vã đi đến nhà trẻ để đón lũ trẻ nhỏ. Chỉ còn lại mình tôi với Xê-li-vê-xtốp.

Tôi đã bình tĩnh lại. Không có bà mẹ, tôi cảm thấy an tâm hơn. Tôi nói :

— Nào thôi, giả vờ như thế là đủ rồi. Cậu ra bàn ngồi đi, tớ sẽ giảng lại bài cho cậu.

— Thôi đi, ở đâu lại đến đây mà quấy rầy.

Từ dưới chiếc chăn vắng ra giọng nói cầu nhàu. Tôi cũng chẳng chờ đợi điều gì tốt đẹp hơn.

Tôi mở sách và đọc liền thoảng.

Tôi cố tình đọc hết sức liền thoảng, chỉ mong sao cho chóng hết.

— Xong rồi. Tớ đã giảng hết cho cậu. Có gì thắc mắc không nào ?

Xê-li-vê-xtốp không nói gì.

Tôi cài khóa cặp rồi đi ra cửa.

Xê-li-vê-xtốp vẫn im lặng. Thậm chí không thêm nói một lời cảm ơn.

Tôi đã cầm lấy quả dầm cửa, thì bỗng nhiên sau lưng tôi có tiếng gọi :



— Ê, này Liu-xi-a.

— Cậu cần gì ?

— Bạn... này...

— Cậu cần gì nói mau lên !

— ... Bạn có thích ăn hạt quỳ không ?

— Cái gì ? Hạt quỳ nào cơ ?

— Hạt quỳ rang ấy mà.

Tôi chưa kịp nói câu gì thì cậu ta vùng ra khỏi chỗ, đi chân đất bước đến phía tủ. Cậu ta mở tủ lấy ra một cái túi vải to và cời dây buộc. Cậu ta vội vã, hai tay run run.

— Cầm lấy này ! — cậu ta nói.

Cậu ta không nhìn tôi, hai tai đỏ bừng.

Trong túi toàn là những hạt quỳ mấy, hạt nào cũng như hạt nào. Trong đời tôi, tôi chưa bao giờ được nhìn thấy những hạt quỳ như vậy.

— Sao lại đứng im thế ? Cầm lấy đi. Ở nhà quê gửi ra cho nhà mình đây.

Rồi cậu ta nghiêng túi và đổ vào đáy túi áo tôi. Hạt quỳ rơi lả tả xuống sàn nhà như mưa.

Xê-li-vê-xtốp thở dài rồi quỳ xuống sàn nhặt những hạt rơi vãi.

— Mẹ tớ mà về bây giờ mẹ tớ sẽ mắng đây. — Cậu ta thì thầm — Mẹ tớ không cho tớ đi chân đất xuống sàn đâu.

Chúng tôi cùng quỳ xuống sàn để nhặt hạt quỳ rơi. Chúng tôi vội vàng quá đến nỗi hai lần húc đầu



vào nhau. Cũng may là sau khi nhặt xong những hạt quỳ cuối cùng thì có tiếng chìa khóa tra vào ổ...

Suốt dọc đường về nhà, tôi vừa xem cục bườu sừng trên đầu, vừa cắn hạt quỳ vừa cười.

— Ô, cái cậu Xê-li-vê-xtốp này thật là kỳ diệu. Cậu ta cũng không đèn nổi gậy còm lắm đâu, còn tai thì tai ai mà chẳng nhô ra cơ chứ. Và cái tai thì có nghĩa lý gì.

Suốt cả tuần lễ, tôi thường xuyên đèn nhà Xê-li-vê-xtốp.

Chúng tôi cùng làm bài tập, giải bài tập toán. Đôi khi tôi đi mua bánh mì, đi đèn nhà trẻ đón các em của cậu ấy.

Mẹ Xê-li-vê-xtốp lúc nào cũng khen tôi :

— I-u-ra ạ, con có một cô bạn gái tuyệt vời. Tại sao trước đây con không hề kể chuyện gì về bạn con cho mẹ nghe ? Đáng lẽ con phải giới thiệu bạn con với mẹ từ lâu rồi mới phải.

\* \* \*

Xê-li-vê-xtốp khỏi bệnh.

Bây giờ, cậu ấy thường xuyên đèn nhà tôi cùng làm bài với tôi. Tôi giới thiệu cậu ấy với mẹ tôi. Mẹ tôi rất quý Xê-li-vê-xtốp.

Tôi có thể nói với các bạn rằng : thực ra Xê-li-vê-xtốp không xấu thề đâu.

Thứ nhất là, bây giờ cậu ấy học rất khá. Cô Vê-ra vẫn thường khen.



Thứ hai là, cậu ấy không gây gổ với ai nữa.  
Thứ ba là, cậu ấy dạy các bạn trai làm điều giầy...  
Và tôi nói với tất cả mọi người rằng :

— Đây, các bạn thầy không, các bạn cứ nghĩ là Xê-li-vê-xtốp xấu. Thực ra Xê-li-vê-xtốp rất tốt. Cậu ấy không phải là cậu bé thường đâu mà là vàng đây.



... cậu ấy dạy các bạn trai làm điều giầy...



